

Autor: LISÓN TOLOSANA, C.
(Ed.)
Ano: 2002
Título: *Antropología: horizontes educativos*
Lugar: Granada
Editorial: Universidade de Granada

As diversas transformacións sociais, económicas, políticas, laborais... sucedidas nas últimas décadas configuran unha sociedade cada vez máis complexa. Ao abeiro dun novo escenario social, van xurdindo novos horizontes educativos no eido da antropoloxía, temática que aborda a presente publicación.

Dende a vocación pedagóxica, falar da relevancia do tema desta obra, é unha obviedade, xa que a antropoloxía da educación, que subxace na antropoloxía social e cultural, é a que nos ofrece os alicerces necesarios para entender como se educan os seres humanos nunha cultura concreta, isto é, como a civilización se transmite dunha cultura a outra.

Ante a necesidade de crear foros de debate sobre as novas demandas da educación dende a perspectiva antropolóxica, o catedrático de Antropoloxía Social da Universidade Complutense de Madrid e académico numerario da Real Academia de Ciencias Morales y Políticas, Carmelo Lisón Tolosana, editor desta obra, e outros expertos no tema, souberon

plasmarmos coas súas achegas diferentes problemáticas, unhas xa coñecidas, e outras xurdidas a partir do actual contexto social, político e económico. Temas coma os valores, a aculturación, as aprendizaxes cívicas, a inmigración e a formación artística profesional son tratados con rigor e precisión nos oito capítulos nos que se estrutura a obra.

No capítulo primeiro, *De Antropológica Educatione*, Carmelo Lisón Tolosana ofrécenos os elementos fundamentais para introducir o lector na antropoloxía da educación e os seus novos horizontes na sociedade actual.

A continuación, Ricardo Sanmartín Arce centra a súa exposición no *estudo dos valores*, facendo especial fincapé na súa definición, natureza, estados e modos de funcionamento.

¿*Que antropoloxía da educación debe impartirse aos futuros licenciados en Pedagogía?* é a pregunta á que se intenta dar resposta no terceiro capítulo. Para iso, tócanse cuestións referidas ás relacións entre

cultura e educación, a orixe da antropoloxía da educación e os seus diferentes enfoques.

Formular *en qué sentido hai que redefinir, ou encher de contido cívico o sentido da sanción para garantir a súa utilidade no mantemento da orde viaria* é o tema do capítulo seguinte. A partir dunha primeira reflexión sobre a sanción, fórmulanse deseGUIDO tres interrogantes: ¿Enténdese o sentido da sanción? ¿Cobre a sanción total ou fragmentaria o ámbito social do erro e o delito viarios? ¿Modifica, unha vez aplicada, as condutas na dirección de incrementar o civismo viario entendido como tránsito social tecnificado? que se irán esclarecendo a medida que avanzamos na súa lectura.

Alessandro Simonicca aproxímanos no capítulo quinto, a un tema clave na área antropolóxica-social, a *aculturación* –proceso polo cal o contacto continuo entre dúas ou máis sociedades diferentes xera un cambio cultural–, ofrecéndonos un exemplo de como se produce este proceso dentro dun determinado contexto, o caso de Siena.

A *peculiaridade da formación artística profesional* é abordada por Miguel Figueroa-Saavedra no capítulo sexto, quen parte da análise da realida-

de formativa dos estudantes de arte e nos introduce na complexidade dun mundo no que existe unha ruptura entre o academicismo da actividade pedagóxica e a autenticidade da actividade creadora.

O tema da *inmigración e a educación* é tratado no capítulo sétimo, onde se analizan as incidencias que o fenómeno da inmigración está a provocar na escola e como se formula esta situación no caso dos alumnos procedentes da área latinoamericana.

O *tema dos valores* segue sendo obxecto de estudo no libro, agora tratado dende o ámbito familiar. Deste modo, Petra Mª Pérez Alonso-Geta ofrécenos no último capítulo, información sobre o concepto de valor en educación, a forma e o contido dos estilos familiares de crianza e educación, sen esquecer, por suposto, a importancia da transmisión dos valores como parte da educación familiar.

Finalmente, cabe dicir, que nos atopamos ante unha obra na que se harmoniza a diversidade das achegas dos seus autores coa coherencia xeral do texto. Unha obra moi útil para os futuros licenciados en Pedagogía e para aqueles que desexen ter un maior coñecemento dos novos horizontes educativos da antropoloxía.

Mª Josefa Mosteiro García
Universidade de Santiago de Compostela